

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 15)

„Gazeta” iese în săptămână.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunii, piața mare,
Teșgulă Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună exemplară 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atâtă abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 81. — Anul LVII.

Brașov, Duminecă, 10 (22) Aprilie

1894.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Aprilie 1894 st. v.
s'a deschis nou abonament,
la care invităm pe toți amicii și
sprijinitorii țării noastre.

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei”.

Pace în afară, război în întru.

Brașov, 9 Aprilie v.

De un timp încoco sunt erăși
la ordinea țării întâlnirile căpete-
lor încoronate. In scurtul timp
de o lucră s'au întâlnit împărații
Austro Ungariei și Germaniei de două
ori la Abbazia și la Viena, împă-
ratul Wilhelm cu regele Italiei Um-
berto la Veneția și regina Victoria cu
regele Umberto la Florența. In momen-
tele pe când scriem suveranii și princi-
pii a trei împărații și ai mai multor
regate sunt întruniți la o serbare
familiară in Coburg, unde s'a cele-
brat eră cununia marelui duce de
Hessa cu a doua fiică a ducelui de
Coburg, sora princesei moștenitoare
a României. Aici între cei vre-o 30
membri ai caselor domnitoare a fost
de față regina Victoria a Angliei,
împăratul Germaniei și principii
moștenitori ai Rusiei, Angliei și Ro-
mâniei. Această convenire, deși nu-
mai cu caracter familiar, poate ave
și o importanță politică însemnată,
întru câtă adecă se va adevări, că
moștenitorul coronei rusești va cere
in căsătorie pe principesa Alice, sora
marelui duce de Hessa. Prin această
legătură se va dovedi, că într'adevăr
relațiunile dintre Germania și Rusia
au devenit foarte amicale și au in-
cetățit de a mai fi încordate.

Mai importantă însă decât toate
aceste întâlniri și legături de rude-
nie, între capetele încoronate, poate
fi întâlnirea, despre care se vorbește
așa de mult, între monarhul Austro-
Ungariei și Țarul Rusiei. Se

ține, că ei vor conveni la vară,
totu la Skierniewice, unde a fost
faimoasa întâlnire a celor trei împărați.

Mai înainte de vreme lumea eu-
ropenă era neliniștită, când se in-
truneau monarhii, și privea conve-
nirile lor ca o prevestire de război;
astăzi se pare, că opiniunea publică
europeană vede in aceste întâlniri ale
capetelor încoronate mai mult
semne, că voiesc să se apropie unii
de alții, pentru a evita izbucnirea
unui război mare, de care toate di-
nastiile își vedu mai mult sau mai
puțin periclitate interesele lor.

Presă europeană, mai ales însă
cea germană, pare a fi ași plină de
încredere, că câțva timp nu va fi
turburată pacea, și că poate pe un
șir de ani este delăturat perico-
lul unui război mare. Această in-
torsătură o dată foile germane
dela primirea tratatului german,
prin care, ține-se, s'a efeptuit apro-
pierea cea mai nouă între Rusia și
Germania, și mult se întemeiază
speranțele de pace pe dorința per-
sonală, ce ar ave-o Țarul Rusiei
pentru susținerea ei. Țarul, țic
foile germane, numai de aceea s'a
apropiat de Franța, ca să se asig-
ure pentru casul, când ar ave lipsă
de amiciția republicei. Acuma însă
Țarul se se fi convins de pacificele
intențiuni ale triplei alianțe și de
aceea ar fi dat semne vedite, că
nu mai este mâniaș pe Germania.

Se înțelege, că toate aceste com-
binații trumose de pace pot fi răs-
turnate într'o clipită, când într'o bună
dimință cele câteva persoane, dela
care atâră pacea sau războiul,
își vor schimba gândul.

Ajunge însă, că de-ocamdată ven-
tul suflă a pace. Pentru noi cei de aici
acesta are, lucru ciudat, o însem-
nătate negativă. Noi cei ce trăim
sub ocârmuirea ungerescă nu ne pu-
tem bucura de pacea din afară,
pentru că avem războiul în întru
și nu un război sângeros cu puscă
și cu tunuri, ci un război mult
mai fatal, ce se face sub masca
constituționalismului, pe calea așa

disă legală, naționalității, drepturilor
și bunăstării noastre.

Contrarii existenței noastre na-
ționale, cari urmăresc scopul in-
fernal de a desnaționaliza poporele
nemaghiare din acest stat, se cred
favorizați in nisunțele lor despo-
tice prin constelațiunea pacinică mo-
mentană și prin rolul și influența,
ce le are astăzi statul ungar in
concertul triplei alianțe.

Aceste împrejurări astăzi favo-
rabile lor îi fac să se credă, că este
cu puțință, ca, folosindu-se de ele,
să nimicească ori-ce rezistență in si-
nul națiunilor nemaghiare, și să
facă astfel *tabula rasa* cu drepturile
și cu postulatele lor.

Nu numai odată faimoșii ma-
ghiarisători și-au exprimat dorința,
ca să se susțină timp mai îndelun-
gat pacea europeană, căci, țic
ei, atunci vor isbuti mai ușor cu
planurile lor de maghiarisare. Și
într'adevăr că cu cât se vedeau
mai mult la adăpostul triplei alianțe
cu atât mai înverșunate atacuri in-
dreptau in contra naționalităților.
Și acesta a mers crescând, er
acuma îi vedem năpustindu-se asu-
pra noastră cu o furie ne mai pome-
nită, care produce lumire și cons-
ternare in lumea cultă europeană; îi
vedem făcându-ne in deosebi nou
Românilor procese peste procese și
prigonindu-ne fără milă limba și na-
ționalitatea pe toate terenele.

Astfel am ajuns până la pro-
cesul Memorandului, o monstruo-
sitate unică in teliul ei, ca frunța
unei națiuni să fiă dată in judecată,
pentru-că s'au dus cu plângerile
lor la tron.

Această monstruositate nu-și află
altă esplicare, decât că Ungurii dela
putere se simt încurajați de si-
tuația generală europeană, atât de
confusă, ca să cuteze a încerca să
înfrângă puterea de rezistență na-
țională a poporului român.

Cu cât șansele de pace vor
fi mai mari și mai sigure, cu atât
mai mult cred Ungurii, că vor
reuși a-și realiza programul lor

de desnaționalizare; căci care dintre
puterile, ce doresc pacea va risca
să se amestece in atacurile interne
ale Ungariei, care joacă un rol atât
de preponderant in politica este-
rioră a monarhiei? Cine va cuteza
să le strige un *veto* celor ce vo-
iesc să sugrume viața națională a
miliunelor de popore nemaghiare?

Asemeni speranțe și iluzii con-
duc pe contrarii noștri naționali in
urgie, cu care se năpustesc asupra-ne,
dăr ei se înșelă amar! se înșelă in pu-
tea de viață și de rezistență a poporului
român și se înșelă inpresupunerea lor,
că lumea europeană va privi până la
sfârșit cu nepăsare la faptele lor
contrare civilizațiunii și principiilor
umanitare ale veacului.

Ei speră, dăr cauza lor este
desperată. Noi însă sperăm in con-
știință, că cauza pentru care luptăm
este sfântă și dreptă și că izbânda
ei poate fi întârziată de vremurile
vitrege, dăr nu poate fi delăturată.

Causa română in Anglia.

In orașul Swansea, in Valis
d-lu H. Svyrne a ținut la 12 Aprilie,
in fața unui numeros auditoriu
o foarte interesantă conferință des-
pre cauza Românilor din Transil-
vania.

Președintele adunării era d-lu
C. H. Glascoltine, care la urmă mul-
țumind conferențiarului pentru in-
teresanta sa expunere, țic:

„Situațiunea Românilor din
Transilvania este in contrast isbi-
tor cu a provinciei Valis, care de
și e provincie a imperiului engle-
zesc, se bucură de totă libertatea
politică, socială și de instrucțiune.”

D-lu H. Perkins formulă moți-
unea, de a se vota simpatii poporu-
lui românesc din Transilvania in
lupta sa energetică și dreptă.

Adunarea primi moțiunea cu a-
clamații foarte căldurose.

Conferența amintită s'a publi-
cată deja in țiarul englesu — „The
Cambrian”, ce apare in Swansea.

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Viță între morți.

(Fine).

III

Am amintit, că pe lângă toate per-
secuțiunile cele mari, ce se porniseră in
contra creștinilor, sēmēnța învățăturilor
sfinte, împrăștiată pe pământ de Mântui-
torul lumii, începuse a încolți repede in
inimile multora. Deși trecuseră numai câ-
te-va decenii dela răstignirea Mântuitoru-
lui legea creștină însă prinsese încă in primul
secol rădăcină atât de afunde, încât nu
mai puteai fi sigur de nici o familie, decât
unul sau altul dintre membrii ei nu s'a
alăturat in ascuns la această lege sântă,
care prin dumnezeiescile ei învățături eser-
cia un farmec mai pe sus de fire asu-
pra tuturor, cari aveau ocaziunea de a o
cunoște mai de aproape. Familiile rămăneau
uimite aflând, că astăzi unul, mănă al-
tuli s'a alăturat acestei legi nouă, pe care
păgânii in închipuirea lor înfierbentată o
socotiau pe cât de nedemnă, pe atât de
rușinosă și dejositoare.

Și se nu vă mirați decât veți afla, că
chiar și in curtea împăratului Nero, a ce-
lui mai puternic prigonitor al crești-
nismului, se străcurase un adorator al
sfintei Crucii, care de-altmintelea nu era
altul, decât tinerul ostaș Pompeiu. Fa-
milia, din care se trăgea acest tiner
odraslă a creștinismului, fusese odinioară des-
tul de bogată, dăr mulțimea nenoroci-
lor venite asupra ei o făcură să-și perdă
aprope totă averea, așa că Pompeiu s'a v-
dută silit să intre in serviciul militar
pe plată.

Pompeiu însă nu era un ostaș de
rënd. El făcea parte din garda de lux
a împăratului Nero, care consta din vre-o
cinc mii de ostași, numiți *Augustani*. Da-
torința acestora era, ca să-l însoțesc pe
Nero pretutindenea pentru a-i face onorurile.
Toți acești ostași erau aleși dintre tinerii
cei mai voinici, mai sdravenți și mai fru-
moși. Nero îi privea ca pe totu atăția eroi,
și înălțase la ranguri și-i purta in totă pom-
pa. Cu deosebire ei se distingueau prin nise
plete frumoșe, ce atârău pe umerii cei
lași ai lor, apoi printr'un îmbrăcământ

strălucit și printr'un inel foarte prețios,
ce in sēmnu de distincțiune îl purta în-
care la mâna stângă.

Mult îl ajutara însă pe Pompeiu
purtarea sa blândă, modestă și foarte în-
țeleptă, prin care câștigase iubirea și încre-
derea tuturor celor din țurtea împăra-
tescă, începându dela împărat și până la
sclavul cel din urmă.

In împrejurările acestea e lucru ușor
de înțeles, că junele nostru ostaș ar fi
putut duce o viață ticită și foarte fru-
moșă, decât in interiorul său nobil n'ar fi
avut să lupte cu atâtea nemulțămiri su-
fletesci, cari îi făceau imposibilă ori ce li-
nise și fericire. Ca creștin, el nu putea
să se simte bine in mijlocul acestei so-
cietăți păgâne, care cu deitările și fărăde-
legile ei, cu fabulele și idolatria sa îi pă-
rea nesuferită. Grea îi se părea cu deose-
bire supunerea ostășescă, căci ca ostaș de
multe ori trebuia să stea in rëndul acela,
cari duceau in deplinire cele mai crunte
porunci îndreptate in contra confrăților
și de credință, despre a cărora nevinovă-

ția nimenea nu putea să fiă mai bine con-
vins ca el.

Împrejurările acestea făceau, ca viața
să-i fiă lui Pompeiu foarte amară. Cu de-
osebire scena petrecută in biserica lui A-
drian, al căreia martor fusese și el,
il sgdui atât de puternic, încât din
acel moment el nu-și mai putu reafila
liniștea perdută. Se legase cu jurământ
înaintea Dumneșului celui viu, că nu va
înceta un moment de a pune la cale toate
puterile sale trupesci și sufletesci pentru
de-a veni in ajutorul nenorociților chiar
cu pericolul vieții sale. Pe frumoșă Ve-
turiă, ale căreia grații nu vom întârzi de a
spune, că încă dela prima vedere săgeta-
seră inima plină de foc a tinerului ostaș,
el o scăpase norocos din ghiarele răpi-
torului Nero și această împrejurare fericită
il făcea să fiă și mai cu curaj in întrep-
rinderea sa. Pe fată încă in aceeași nopte
o adăpostire in casa părinților săi, unde
betrânul tată al lui Pompeiu îi oferă pă-
rinteșca sa îngrijire, er ostașul grăbi încă
in aceeași nopte a se întorci la postul
său, încunjurându ast-fel ori-ce bănuială.
Mai avea acum să scape din ghiarele si-

CRONICA POLITICĂ

— 9 (21) Aprilă.

Cel mai însemnat eveniment politic din săptămâna aceasta a fost fără îndoială marea adunare sârbă din Carlovăț, ținută alaltăieri Vineri, 19 Aprilie n., pentru a protesta împotriva proiectelor bisericești politice ale stăpânirii ungurești. La această adunare au fost de față toți episcopii sârbi, în frunte cu patriarhul Branković, și au trimis reprezentanți toate comunitățile bisericești sârbe. Adunarea a fost imponentă. Au participat mai mult de 4000 de oameni. Președinte a fost ales baronul Zivković. După chemarea Duhului Sfânt asupra meetingului și după binecuvântarea patriarhului Branković, președintele adunării împreună cu oratorul Ioanović, ținură vorbiri strălucite către cei 4000 Sârbi, în înțelesul: *nu primim proiectele jidovesci!* Adunarea a hotărât unanim să protesteze la guvernul contra iuricului în lege a căsătoriei civile. Manifestația aceasta imponentă, a făcut o bună impresie prețutendenți la popoarele asuprite din acest stat. În tot timpul adunării orașul a fost împodobit cu numeroase steguri. La adunare au luat parte și studenții sârbi din Belgrad, deși guvernul sârbesc i-a oprit să mergă. Ei însă totuși s-au dus și au fost primiți cu mare însuflețire.

Dilele acestea profesorului maghiar delă universitatea din Budapesta, Bodnár Zsigmond, a scos la lumină o broșură politică, sub numele de „un cuvânt către legiuitorii maghiari”, în care dăce între altele: „Domnilor, deschideți-vă ochii, recunoșteați pe necuratul amăgitor și nu-i credeți. D-văstră sunteți copii molaticii ai timpurilor decădute; nu sunteți chemați a zidi templul național al unității maghiare. În aceste zile miserabile și leneșe, nu puteți avea decât o datorință: să vă împacăți cu situațiunea, să vă împacăți cu elementele, cari constituiesc patria, și să încetățeniți pacea și buna înțelegere delă Pojonă până la Brașov și din Carpați până în Adria.”

Lui „Pol. Corr.” i-se anunță din Paris, că ministrul de rebelă éráși a hotărât nouă înmulțiri de trupe franceze la granița italiană. Înainte de toate s'au luat măsuri, ca să se transpună la punctul de graniță de mare însemnată, Modane, stabul unui regiment de infanterie. Delegațiunea de marină, care de curând s'a dus la Toulon, pentru că la arătarea deputatului Thomson să se încredințeze asupra stărei desolate ale depourilor de marină, a constatat, că furturi nu s'au întâmplat, însă în administrațiune domnesce mare neregularitate și e lipsă de o controlă strictă.

La 19 Aprilie n. s'a ținut adunarea Societății S-tului Ștefan în Budapesta. A

luat parte și cardinalul-primat Vaszary și a ținut o vorbire de mare însemnată, prin care a dat să se înțelegă, că camera magnaților se pregătesce la luptă contra căsătoriei civile. În vorbirea sa primatului a accentuat caracterul creștin al familiei, ca basă morală a statului; a arătat, că toate statele, cari au subsăpat fundamentul moral al familiei, au trebuit să se nimicească.

„Kreuzzeitung” vorbind despre starea internă a Rusiei, ajunge la concluziunea, că decă ministrul actual nu va putea isbuti cu reforma electorală, atunci monarhul va trebui să se întrepună cu mână de fier, pentru că reforma electorală este neapărat de lipsă în interesul dinastiei și al binelui public. Pote că s'ar urgita și mai multă această hotărâre, decă partida socială democrată ar pași mai serios și ar silii pe guvernul prin amenințarea, că va face răscola, să împartă dreptul electoral general. Astfel dezvoltarea internă a Austriei atâră delă seriozitatea deciziunilor împăratului. În cercurile bine informate se vorbește, că împăratul va rechiama pe contele Taaffe, ca cu ajutorul lui, să aplaneze divergențele între partide.

Din Petersburg sosesc știri, că guvernul rusesc, la vară, va libera din armată 200,000 de soldați, și încă înainte de timpul îndatinat, pentru ca să facă posibil seceratul mai curând al granelor, și de altă parte să micșoreze budgetul militar. Asemenea se vor asenta mai puțin recruți, și cele mai multe manevre de trupe se vor sista.

Apărarea caracterului confesional al școlilor noastre.

Dilele trecute s'au admoniat școlile confesionale din trei comune ale noastre de către guvernul țării, — din motiv, că s'ar fi aflat unele defecte. Nu scim, și nici nu ne aparține nouă a scruta, decă a-cele defecte există, sau nu. Această aparține administrațiunii bisericești-scolare, — care și în cazul de față ca și altă dată, suntem siguri, își va face datorința.

Ceea ce ne privește pe noi dăce — „Biserica și Școla” din Arad, — este ca și din acest incident să chemăm de nou luarea aminte a organelor noastre din parochia, a îngrijii, ca să se pună cu totă conștiința în aplicare dispozițiunile emanate din partea venerabilului Consistoriu pentru apărarea caracterului confesional al școlilor noastre.

De susținerea caracterului confesional al școlilor noastre sunt legate multe și mari interese, și anume, nici mai mult nici mai puțin, ca viața și dezvoltarea poporului și bisericii noastre. Și iubirea de bi-

serică, iubirea de neam ne impune, ca atunci, când este vorba de școlă, și de caracterul ei religios, se nu ne fiă pră mare nici un fel de jertfă.

Să grijim deci, ca școlă, atât în ceea ce privește părțile ei externe: edificiul și recuisitele de învățământ și frecuența școlară, cât și în ceea ce privește mersul instrucțiunii, să corespundă legii și trebuințelor poporului.

Factorul chemat a îngrijii, ca școlă, în ceea ce privește părțile ei externe, să corespundă, este preotul și comitetul parochial; factorul, care este chemat a îngrijii de mersul învățământului este învățătorul, ér al treilea factor, menit a controla în prima linie activitatea și zelul celor dintâi, este inspectorul școlar confesional. Decă toți acești trei factori își vor face datorința în deplină armonie și în sensul dispozițiunilor sinodale și consistoriale, suntem siguri, că școlile noastre își vor face datorința, ast-fel, ca să nu potă fi dificultate din nici o parte, cu atât mai vârtos nu, — cu cât suntem un popor, care ne însuflețim bucuros pentru tot ceea ce este bine.

Suntem creștini, inspirați de ideile creștinismului. Ținem mult la aceste dumnezeiești idei. Ne inspirăm și ținem mult la simțul de lucru și la simțul de disciplină. Voim să le plantăm și dezvoltăm până la cel mai înalt grad de perfecțiune în generațiunile viitoare, — pentru că în spiritul religiei și bisericii Domnului, pe simțul de disciplină și pe simțul de lucru, voim să întemeiam și dezvoltăm viața și viitorul bisericii și poporului nostru.

Dascălul cel dintâi și cel mai bun al simțului de disciplină, este exemplul învățătorului, și în genere exemplul factorilor chemați a îngrijii de educațiune. De aceea repetim ceea ce am dăce și de altă dată, că noi decă lucrăm și jertfim pentru înaintea afacerilor noastre școlare, o facem în prima linie din motivul, că dorim, ca să dăm o creștere cât mai îngrijită generațiunilor viitoare. Voim, ca acele neprețuite mărgăritare ale creștinismului: simțul de lucru și simțul de disciplină să pătrundă și să prindă rădăcini tot mai adânc în inima elevilor școlilor noastre confesionale.

A fost apoi, și este o legitimă mândrie pentru noi, că în butul tuturor greutăților, cu cari am avut să luptăm noi și înaintașii noștri, am putut apăra caracterul confesional al școlilor noastre, pentru-că în faptul acesta am vădit și am cinstit vrednicia noastră și a înaintașilor noștri. Școlile noastre confesionale și în genere instituțiunile, cari le avem, ne stau înaintea ochilor, ca un semn vădit al simțului de lucru și al simțului de disciplină, de care a fost și este condus poporul nostru.

Ei bine, ni-se cere, și noi trebuintă avem, ca să facem mai mult pe acest teren.

Vom face deci, și negreșit vom face, pentru-că lucrând pentru înaintarea școlilor noastre, ne lucrăm nouă, și în același timp jertfă plăcută aducem lui Dumnezeu și sfintei sale biserici.

Ne lucrăm nouă, când lucrăm pentru înaintarea școlilor noastre, pentru-că viitorul poporului depinde delă modul cum și prin cine se face educațiunea generațiunilor viitoare.

Și noi voim, ca prin educațiunea, pe care o dăm generațiunilor viitoare, să crescăm din fi neamului nostru bun creștin și vrednic membri ai sfintei noastre biserici, ceea ce cu cât ne va succede a realiza în măsură mai mare, cu atât vom pune pe temelii mai puternice viața și viitorul poporului nostru.

Să facem deci pe acest teren toți tot ceea ce se cere delă noi, și atunci de succes nu ne putem îndoi.

SCIRILE ȚILEI.

— 9 (21) Aprilă.

Delă curtea română. Miercuri la orele 10 dimineața M. S. Regele, însoțit de d-nii generalii Vlădescu, șeful casei militare regale, și de adjutantul de serviciu, a mers la casarma delă Malmaison pentru a inspecta recruții din brigada II. de artilerie. La sosire, regele a fost întâmpinat de d-l general Arion, comandantul corpului II de armată; de d-l general Pastia, inspector general al artileriei; de d-l colonel Vartiadi, comandantul brigădei II de artilerie, care i-a înmănat raportul de starea trupei; de d-l colonel Gorjan, comandantul pieței; de d-l colonel Beler, șeful casarmei Malmaison; de d-l colonel Șomănescu, șeful statului major al corpului II de armată; de d-l colonel Rasty, prefectul poliției, precum și de alți oficeri. Pe platoul din fața casarmei se aflau așezați, în linie de bătaie, recruții regimentelor 2, 6 și 10, având toți oficerii în față. Majestatea Sa, după ce trecu pe dinaintea trupei, urmat de vii aclamațiuni, a primit defilarea în colonă de baterii; apoi a asistat la instrucțiunea gurilor de foc, asigurându-se prin întrebările, ce a pus, decă recruții cunoșeau nomenclatura, în ceea ce privește materialul de artilerie și proiectilele. Suveranul a vădit montarea și demontarea tunurilor de munte. Apoi se duse în menaj, unde i-se înfățișă pe rând, din toate regiunile, reprise din școlă de conductor și de instrucțiunea călare, cu care privilegii cărării săriră și obstacole. După aceea se execută, înaintea Majestății Sale, mișcări din școlă de baterii pe jos. În urmă vizită grajdurile, infirmeria, atelierul de potcovărie și remisele.

gure ale morții pe nenorocii creștini aflați în biserica lui Adrian.

Pompeiu scia, că acești nenorocii fusese aruncați într'o închisore specială, ce era anume destinată pentru cei osindiți la morțe. Aci erau supuși de obicei câte-va zile la cele mai înfiorătoare chinuri, fiind în fi-care di de trei-ori bătuti peste pantece, când cu vergi muiate în apă sărată, când cu sbiciuri de curea legate la vârf cu plumb. Decă însă nici după aceste torturi creștinii nu voiau să se lapede de legea lor și să se reîntorcă la păgânism, apoi se înfășurau în nisce pânze muiate în reșină și se aprindeau, ardându ast-fel de vii. Aceștia erau adevărații martiri, pe cari îi laudă biserica creștină și-i va lăuda în veci, căci prin suferințele și sângele vărsat de ei s'a dus la isbândă sânta cauză a creștinismului.

Planul ostașului Pompeiu, de-a scote din ghiarele morții pe acești nenorocii, era foarte cutezat. Arestul era străjuit pururea de ostași și nu era cu putință de-a te apropia de el. Pompeiu vedea, că în ascunsă aici nu se putea lucra nimic. Ce să facă dér?

Marea trecere, de care se bucura el

în curtea împăratăscă, îi fu bine venită curajiosului ostaș pentru a-și duce în deplină planul său cutezat. Într'una din seri, când află ocaziunea cea mai potrivită, el merse delă palatul împăratăscu de-a dreptul la închisore și în glas poruncitor le vesti păzitorilor, că este voința împăratului să li-se dea numai decă libertate celor arestați, despre a căroră nevinovăție Nero însuși s'a convins!

La aușul acestei solii neobicinute, păzitorii rămaseră uimiți, dér nici unuia dintre ei nu-i trecu prin minte să stea la îndoală, fi și numai pentru un moment. Ei sciau, că Pompeiu este omul iubit al împăratului și pentru totă lumea n'ar fi cutezat a-i trage la îndoală credința lui. Creștinii fură numai decă liberați, dându-li-se voie să se ducă la căminele lor. Pompeiu însuși îi petrecu, eşind împreună cu ei din curtea împăratăscă. . . . .

A eşit Pompeiu din curtea împăratăscă și din acest moment eşit a și rămas, căci mai mult de urma lui nu s'a auzit. Tote legăturile de iubire între el și numeroșii curteni se rupseră, și mulți deplângeau în ascuns disparițiunea acestui suflet bun, care la multe ocaziuni fusese

un sincer binefăcător pentru toți cei ce se aflau în atingere cu dânsul.

IV.

Trecu câteva zile, de când Veturia petrecea în casa evlaviosului tată al lui Pompeiu. Bătrânul părinte era fericit de a-și pute petrece zilele singurătății sale în societatea acestei fetițe înțelepte, căci afară de Pompeiu, nu avea pe nimenea în lume. Locuința lui era foarte modestă, dér cu toate acestea inima bună a bătrânului făcea, ca Veturia să se simtă foarte mulțumită în casa plină de pietate a acestui creștin, care din puținul, ce avea, îi făcea parte și Veturiei tocmai ca și cum ar fi fost fiica lui.

Erau însă alte împrejurări, cari umpleau de durere inima tinerei fete. O flóre când este smulsă din stratul său, tânjese și-i merge rău, chiar de ai planta-o în pământul cel mai roditor. Înzadară Pompeiu aședă pe Veturia în casa tatălui său, unde se bucura de aceeași viață și tractare creștină, și unde se găsea în aceeași liniște și singurătate, ca și cum ar fi

fost în casa părintelui său, ea însă simțea atât de amară despărțirea de tatăl său, încât ar fi mai voit de-o miă de ori să sufere împreună cu el chinurile morții de martir, decât să se despărțescă.

— „Copilă, nu plânge,” îi dicea bătrânul. „Decă inimii lui Christos ar svirli cu trăsnete după tine și ți-ar aprinde chiar și pământul de sub picioare; și decă ar veni asupra ta nenorocirile ca plôia și sufletul omenesc n'ar vré să te cunoscă, tu nici atunci nu ești singură, căci D-șeu pururea e cu tine și în cumpănă aședă lacrimile tale.”

„Copilă, nu plânge!” repetă bătrânul. „Chiar decă păgânul fără milă te-ar scote din moșia părinților tăi și te-ar alunga din casa, în care te-ai născut, și ai rămâne singură pe pământ, părăsită de omeni și blăstămată de sôrte: tu nici atunci nu ai rămas fără ajutor. Inima ta va cere îndurarea Părintelui celui ceresc și el va auzi glasul tău, căci inima ta e bună, ér D-șeu e și mai bun...”

Cuvintele bătrânului erau adevărat balsam vindecător pentru inima Veturiei, dér cu toate acestea lacrimile ei nu mai încetau.

„Nici un creștară trădătorului“. Chelnerii din Budapesta au ținut alaltăeri noapte o adunare, în care la ordinea dăii a fost și propunerea de-a contribui și reuniunea chelnerilor pentru statua lui Kosuth. Când chelnerii *Farkas János* și *Antoniu Gadl* s'au ridicat cu propunerea lor, adunarea a strigat: „Nu dăm nici un creștară pentru statua trădătorului de patriă“. La votare propunerea a cădută cu 16 contra 86 voturi.

—o—

Mersul trenurilor de vară. Cu 1 Maiu st. n. se vor introduce mai multe schimbări în mersul trenurilor căilor ferate de stat. Vom avea anume dela 1 Maiu incolo câte un tren expres, pe liniile *Budapesta—Arad—Predeal* și *Budapesta—Clușiu—Predeal*. Aceste trenuri vor purta numele de „curier român“ și vor pleca din Budapesta la ora 1.50 și 2.10 ziua; dela Solnoc se va despărți, unul va merge peste Oradea-Clușiu, er celalalt peste Arad, și vor avea legătură directă în Predeal spre București. În direcțiunea contrară „curierul român“ va sosi la Budapesta la ora 1.50 d. a. Aceste trenuri vor avea numai vagoane de cl. I., se vor pute folosi cu bilete de curier pentru cl. II. Intre Pesta și Piski va comunica vagon restaurant, er între Budapesta și Predeal vagon de durmit. — Intre Arad și Soborșin se va introduce un nou tren mixt. Intre Arad și Lipova va comunica și în anul acesta trenul mixt de sara.

—o—

Consiliul de ministri romani a luat două hotăriri, care interesază de aproape pe agricultorii romani, căci se micșorează taxele pentru viza pașaportelor a lucrătorilor agricoli străini, cari vin în România, precum Serbi, Bulgari, Turci etc. Din inițiativa ministerului afacerilor străine, guvernul român a redus aceste taxe pentru lucrătorii străini, cari intră în România în grupe, în urma unei autorizațiuni speciale, dela 5 lei, cum era până acum, la 2 lei. Dacă lucrătorii vin din localități unde nu sunt consulate românești, pașaportele lor vor fi vizate de vama portului din punctul de intrare.

—o—

Pentru profesori și învățători. În comisiunea de instrucțiune publică a camerei s'a adus alaltăeri pe tapet proiectul de lege asupra pensionării directorilor, profesorilor și învățătorilor ale acelor școli publice, pentru cari nu este prevădută pensionarea prin ore-cari măsuri de ale statului, seu alte măsuri publice. După o pertractare mai lungă, comisiunea a primit proiectul cu puține modificări.

—o—

Esposiția în Austria. În anul 1898 se va ține o esposiția generală austriacă, când împăratul Francisc Iosif va implini 50 de ani de domnie. Deunăci s'a ținut

la Viena o conferență, la care au luat parte delegații diferitelor societăți industriale și comerciale, etc. După 10 zile se va ține o adunare mai mare, la care vor fi invitați reprezentanți din toate provinciile. Adunarea va avea să aprobe proiectul esposiției și va discuta modul de serbare a jubileului de 50 de ani de domnie a Imperatului.

—o—

Gimnasiul croat din Fiume, după cum anunță „Obzor“, va fi transmutat, la hotărârea guvernului, pe teritoriu croat la Susak. Diarul amintit învinuiesc pentru acesta pe șeful de culte Krsnjavi și asigură, că volnicia acesta va producea cea mai mare înverșunare în cercurile patriotice.

—o—

Invitare la producțiunea și petrecerea colegială, arangiată de societatea sodalilor romani din Brașov. Producțiunea se va ține luni, în 18/30 Aprilie 1894, a doua zi de Paști, în sala hotelului central „Nr. 1“. Inceputul la 7 1/2 ore sara. După producțiune urmază dansul, începând cu „Călușarul“ și „Bătuta“. Comitetul societății sodalilor romani. Intrarea de persoană 60 crucer v. a. Bilete se pot căpeta la d-lu D. Eremias, la librăria Nicolae I. Ciurcu, la Casina Română și sara la cassă. NB. Ofertele marinimose se vor chita publice.

Programul producțiunii e următorul: 1) Musica. 2) „In pădure“, de C. Spohn, esecutată de corul sodalilor. 3) „Figuranță cloșcă“, anecdotă de Th. Speranță, declamată de V. Galu. 4) „Bucuri nevino-vate“, de C. Spohn, esecutată de corul sodalilor. 5) Musica. 6) Stanu covrigarul, canționată de V. Alexandri, esecutată de Sodalii. 7) Musica. 8) „Petra din casă“, comedie într'un act, de V. Alexandri, esecutată de Sodalii. După producțiune urmază dansul.

—o—

Concertul Heldenberg. Atragem atențiunea onorat. publică înc'odată asupra concertului de poimane al d-șorei Heldenberg. Va fi una dintre cele mai plăcute seri musicale, cu atât mai mult, pentru-că concertanta se bucură și de concursul artei Leontina Gärtner și a muzicii orașenești.

—o—

Musica orașenească va da mâne un concert în otelul „Europa“ cu următoarea programă: 1) Obersteigarmarsch, de Zeller. 2) Ouvertura la Tannhäuser de R. Wagner. 3) Sei nicht böse (din Obersteiger) pentru cornet, de Zeller. 4) Ungarische Rapsodie Nr. 2. de Liszt. 5) Hochälmer Dirndl, duet pentru cornet și piston, de Koschat. 6) Gebirgskinder, vals de Zieherer. 7) Für's Herz und Gemüth, potpourri din Komsak. 8) Ce-o fi, melodia română de Villacross. 9) Final, din opera Lohen-

grin de R. Wagner. 10) Ah das ist der Obersteiger, polca franc. de Zeller.

—x—

Musica militară, va cânta mâne în piață; er sara va da un concert în sala otelului central „Nr. 1“, cu programa următoare: 1. Sudermann: „Bröllops“. 2. Mendelssohn: Ouvertură la „Ruy Blas“. 3. Lanner: „Die Werber“. 4. a) Delibes: Scherzantino pizzicato nell Ballo Sylvia. b) Haydn: „Serenadă“. 5. Sartorio: „Die Zigeuner der Pusza“. 6. Prezlik: „Souvenir de Bukarest“. 7. Müller: „Gross Wien“. 8. R. Wagner: „Meistersinger“. 9. Weber: „Auforderung zum Tanz“. 10. Vörösy: Potpourri din „Der Sultan“. Inceputul la 7 1/2 ore sara.

Correspondența „Gaz. Trans.“

Sudriași-jupani, 4/16 Aprilie 1894.

Onorată Redacțiune! — Cu bucurie sufletescă constat, că iubitul nostru popor se deșteptă mereu și că la această deșteptare contribuie în mare parte, firesc în mod indirect, chiar dușmanii noștri. Această se poate vedea din următoarele:

Încă de mult s'a vorbit și se vorbește mereu de o nouă linie de drum de fier, ce are să fiă adusă dela Vârșet la Kișet, — apoi pe Bega în sus spre Făget, și de aici să se împreune cu linia de statul la Ilea Mureșană.

Dér fiind-că această linie ferată este de-a se face din pungile noastre, așa încă de cu bună vreme n'i s'a adus la cunoștință, ca să judecăm puțin asupra lucrului.

În 4/16 Aprilie s'a și prezentat D-lu fibrer al cercului *Balinț* cu numele *Hirsch Bela* (Maghiar „neaș“) în cercul notarial al *Sudriașului* spre a pertracta cu reprezentanța fiă-cărei comune afacerea acesta. Că cum va fi decurs ședința și ce vor fi hotărît celelalte comune din cerc, nu pot să știu. Destul, că aici în *Jupani* ședința a decurs nu după cum ar fi dorit D-lor să decurgă. Eă pe scurt decursul acelei ședințe.

După ce D-lu fibrer arată școapila venirii sale și după-ce ne esplică însemnătatea și folosele, ce le putem ave din construirea unei noi linii ferate prin părțile noastre, etc., după ce și D-lu notariu cercual glăsuiesc tot în asemenea mod și ne arată, că comuna de nou înființată, lângă Răchita, comună curată ungurescă, a subscris trei acțiuni à 1000 de florini una; după ce ne arată, că și comuna învecinată *Susan* încă a subscris trei acțiuni ne provocă și pe noi reprezentanții, ca în numele comunei *Jupani* să subscriem una, două sau trei acțiuni, ca și comuna învecinată — dîcându-ne, că n'avem să plătim după ele, decât numai interesele de 5% după fiă-care sută, în decurs de unul, seu doi, multu trei ani. După acești ani — dîse el

— comuna va primi o sumă considerabilă, — după cum de bine va fi cercetată de public — și în chipul acesta își va implini multe lipse. Frumose făgăduințe, când ar fi așa.

După ce s'fârși d-lu notariu se sculă dintre reprezentanți, — economul *Traianu Tamaș*, și declară, că nu poate primi propunerea d-lui fibrer, d'a participa și comuna noastră, — fiind noi locuitorii acestei comuni destul de năcăjiți, pe de-o parte cu rescumpărarea așa numitului izlaz mare dela cămară, — pe de-altă parte cu câștigarea ierbăritului, ce ne costă destui bani în fiă-care an. Cam totu așa au declarat toți reprezentanții de față, afară de chinezul comunal *Petru Ursulescu* — om de alt-feliu destul de bogat, dér sgărcit, încât și-ară mânca și gunoiul de sub unghii, — de temere să nu fiă dat jos din slujbă.

Aceste declarațiuni deschise și spuse fără nici un încunjur au frapat pe d-lu fibrer, care de când e fibrer, n'a fost datu să audă ast-feliu de cuvinte rezolute, ci a fost datu, ca omenii noștri să i-se pună în genunchi și să-i împlinescă totu ce dîce, fiă, bine, fiă rău, — fără să-i mai dea și ei părerea. Nimic nu i-a indignat pe domni noștri așa de mult, ca tocmai cuvintele d-lui părinte *Dimitrie Tătaru* rostite cu această ocaziune. După ce și d-sa recunoșc însemnătatea și folosele unei ast-feliu de linii ferate, să esprimă ast-feliu:

„Nu pot să nu amintesc aici și îngrijirile de cari sunt cuprins în calitatea de conducător al poporului față de noua întreprindere. Este știut, că noi suntem tractați din partea stăpânirii ca *nisce fi-vigri în această patriă comună*; că de noi puțin o dore pe înalta stăpânire. Ba bucuros ne jertfesc, când e vorba de Maghiari O dovadă eclatantă sunt colonisările pământelor erariale cu Unguri de ține scie unde, — străini cu totul nou. Amă avut noi și împrejurimea destui omeni scapătați, cari ară fi putut să se colonizeze. Dér așa a cerut ideea de stat maghiar și pace. Numai când e vorba de pungile și sângele nostru, atunci suntem de folos.“

A mai arătat părintele nostru, că ori ce întreprindere, fiă ea ori cât de salutară pentru noi, numai folositore nu poate fi, avându-se în vedere numai maghiarizarea. Și acesta a dovedit-o în destul dintr'un articol publicat în „*Gazeta Transilvaniei*“ cu data de Duminecă, intitulat: „*Atentate asupra averii poporului (IV)*“ din 7/19 Noembrie din 1893. Din cuprinsul acestui articol a arătat, că precum la construirea liniei ferate *Mureș-Ludoș* nu s'a avut în vedere interesele poporațiunii rurale, ci ale grofilor și nemesilor maghiari, totu asemenea va fi și aici. Că precum nobilii aristocrați maghiari au aruncat sarcina numai asupra poporului, totu asemenea va fi și aici. În decurs de 10 ani au trebuit să

Într'una din zile, bătrânul îi propuse să ese la plimbare. Eșiră amendoi. Ei merseră departe la câmpu afară și în fine ajunseră între nisce surpături de pământ nispos, între cari se afla o grăpă mare, ce deși nu se părea a fi adencă, lua însă întinderi mari pe sub suprafața pământului.

Acastă grăpă, precum și alte multe asemenea ei, ce încă și astăzi se vedu împrejurul Romei, la inceput au fost nisce gropi simple de arină, din cari odinioară cărau în cetate prundul de lipsă pentru clădiri. Acum însă aceste gropi nu se mai folosiau și erau de multu părăsite din partea păgânilor.

Veturia nu fusese în aceste locuri nici-odată, bătrânului ei conducător însă se vedea, că-i sunt cunoscute. Cu pași siguri elu încep să meargă înainte prin grăpă, ce se afla înaintea lor, și după elu ducea și pe Veturia, ținându-o de mână.

Adevărați fiori cuprindeau pe om în acestu locu pururea întunecos. Veturia tremura, dér încrederea, ce o avea în conducătorul său, îi inspiră curaj și o făcu să meargă și mai departe. De-odată însă în fundul grăpei se ivi chipul unui om,

ținându în mână o luminare aprinsă de ceară.

Veturia înțelese acum, că aici se găsesce într'o lume viețuitoare. Pași cu curaj în urma bătrânului și la urmă ajunseră în fundul grăpei. Omul cu lumina strînsă cu căldură mâna noilor veniți, răsturnă o piatră mare, ce se afla lângă pârtele din fundul grăpei, și în dosul acelei pietri răsturnate eă că stă deschisă ușa secretă a unor suterane mari, ce erau cu totul ascunse de ochii lumei păgâne. Toți trei intrară prin aceea ușă, petra o aședară eșiși la locul ei și apoi bărbații, luându pe Veturia de mână, începură să meargă înainte.

La drépta și la stânga se deschideau mulțime de amburi, ce erau tăiate regulat în patru cornuri. La capul fiă-cărui ambu se găsia mai multe lampe și lumină, ce erau anume puse acolo, pentru ca călătorii să se potă ajutara cu ele. Amburile acestea erau atât de mari și atât de multe, încât un om neimblat n'ar fi știut eși de aici nici-odată.

Aceste locuri sunt cunoscute în istoria sub numele de „*Catacombe Romei*“.

Anumiți bărbați învățați, cari au cercetat cu de-amăruntul aceste catacombe, spun, că ele se întind pe sub întrégă cetatea. Se vede, că edificiile din cetate se clădiră în timpurile vechi totu numai cu prund luat din aceste locuri. Acum însă de multu nu mai erau întrebuințate catacombele acestea, așa că păgâni mai nici nu sciau de ele.

Veturiei i-se părea, că s'ar afla într'o lume nouă. Păreții ambitului, prin care trecea ea, erau scobiti la drépta și la stânga și în aceste scobituri se aflau cadavre de ale morților. Păreții ambitului erau înalți și pe ambele părți erau aședate câte șese până în opt, ori chiar mai multe rânduri de morți, ale căror cadavre însă erau astupate pe de laturi, fôrte cu îngrijire, cu câte-o lespede mare de piatră, pe a căreia suprafață era scris numele celui adormit în Domnul. Mai pe scurtu dîșu, ne găsim aici într'o adevărată criptă.

Cei doi bărbați trecuseră cu Veturia dintr'un ambu într'altul, lăsându când la drépta, când la stânga câte-o cotitură încurcată, ce ducea în alte părți, er unde lumina nu le era de-ajuns pentru a pute străbate prin întunecimea acesta mare, mai

aprindeau câte-o candelă, ce se găsia la fiă-care colțu.

Cu câtu pătrundeau mai adencă sub pământ, cu atât începea a se simți mai tare un miros fin de tămie, care ca un farmec sântu inveselia inima Veturiei. Abia mai făcură câți-va pași și pustiul acestor locuri începuse de-odată a învia la răsnetul unui cântec bisericescu. Răsnetul se reflecta destul de puternic și cu toate acestea un strein fôrte cu greu ar fi putut afla locul, de unde isvora acestu răsnet. Pe fața Veturiei se vedea un fel de însufletire, căci în orele ei de fericire aușde de nenumerate ori în casa tatălui seu asemeni cântări sante și cuceritoare de suflete omenesci.

Mai trecură prin câte-va amburi și eă că dela o anumită depărtare se dăresce flacăra unor lumină, ce ca și nisce stele ficsate pe firmamentu licuriau prin întunecime. Acum Veturia nu se mai indoia, că aici, deși impresurată de morți, se găsia însă într'o lume viețuitoare. Făcu încă câți-va pași și dete peste o mică bisericuță, ce se afla la un colț și în care ardeau înădușit câte-va candelă. Unu popor întreg, cufundat în dulcea mângăiare a santei ru-

plătescă comunele românesce o contribuțiune dela 50 cr. — 3 fl. 80 cr. de jugheră, ceea ce face în total o sumă de 800,000 fl. v. a., eră răsplată acestui popor pentru jertfa sa, care a fost?

Atunci scote N-rul acela din „Gazeta” și cetesce cu glasul înalt și la înțeles următoarele:

„Vom spune-o în scurte cuvinte: Pentru sumele plătite li s'au dat comunele obligatiuni de căi ferate; pe aceste obligatiuni de căi ferate însă a pus mâna viceșpanul dela Clușiu, Gyarmathi Miklos, care imputernicit din partea comitatensu le administră după plac; comunelor nici până în ziua de astăzi nu li s'a dat nici măcar un crucer din venitele căii ferate, ba nu li s'a făcut cunoscut nici măcar cu câte procente se plătesc cupoanele. Nu este și acesta o formală răpire a averii poporului nostru?”

La aceste reflecțiuni destul de obiective, d-lu fibiriu n'a scituit să dea ceva decât că: „Acestea sunt minciuni gôle”, și că „dela redactorul „Gazetei”, luăm noi sfat; dela acela, care pentru minciuni de felul acesta a stat închis un an de zile? Nu trebuie să credeți”, er ca dovadă ni-a adus înainte pe fostul solgăbiru Pascu, de naționalitate română, care pus în fruntea acestui cerc, comitându mai multe abuzuri, a fost destituit și închis. Acesta a adus o ca un fel de laudă pentru sine, precum a făcut și fari-seul din S. Evangeliă. — N'a putut să se înalte, până ce n'a deosit pe semnul său: adecă pe vameșul. A voit să dea, vedeți eu sunt Jidov și nu facu nici n'am făcut, ca Pascu! Ca Pascu este și redactorul „Gazetei” și nu trebuie să credeți lui.

La aceste vorbe destul de nerumegate, i-a răspuns din nou părintele dîcînd: „Noi credem d-lor redactori dela „Gazeta”, că ei sunt Români, că și noi, și ca Românii numai bine ne pot învăța. Mă bucur mult, că am putut contribui cât de puțin la deșteptarea conștiinței naționale în poporul meu, și sunt mândru de acesta. Numai cât d-ta (adecă fibiriu) 'mi atribui un merit pe care eu nu-l am, — de-ore-ce poporul meu s'a deșteptat prin cetirea foilor noastre naționale, — în primul rând prin cetirea „Gazetei”, „Tribunei”, „Dreptății”, cari toate sunt abonate și se cetesc de omenii noștri cu totă dragostea”.

A mai adăogat părintele nostru, că la deșteptarea poporului au contribuit și contribuie, firesc fără voie, înșiși stăpânii noștri, și că meritul d-sale nu constă în alt-ceva, decât că-i scie conduce pe calea cea bună și a-i face să deosebescă pe adeverații de falșii săi conducători.

După acestea s'a pus propunerea la vot, der n'a votat nimenea afară de chinezul comunei, după cum am dîs mai sus. Protocolul luat unguresc d'asemenea nu s'a scris, afară de chinez, ca nu

cumva să fiă duși pe gheață, — după cum voui arăta cu altă ocaziune.

Sunt mângăiat în sufletul meu pentru finuta bărbătescă cu care au pășit Românii față de insultele necălite ale D-lui fibiriu. Onore lor! Rușine mârșavului chinez, care prin purtarea lui servește numai interesele dușmanilor noștri!

Că domni noștri au fost tare amăriți și opăriți, și cu deosebire asupra părintelui nostru, s'a putut vedea și din împrejurarea, că, ca omeni culți ce se pretind a fi, — nu au mai aflat de cuviință să-și ia nici măcar un răsas bun, la plecarea. Să-le fiă de bine!

Unu economu.

Lucruri bogate

(Fine.)

E foarte greu de trăit cu omenii. Ți trebuie multă socotă, multă bătaie de cap, ca să-i înțelegi, și cu toate acestea îi înțelegi foarte greu și te înțeleg foarte anevoi. Acesta vine de acolo, că fiă-care om are ceva în sine, ce'l deosebesce de ceilalți. Acea este așa numita individualitate, seu firea lui.

Pentru-ca să înțelegi firea cui-va, îți trebuie multă pricepere, multă pătrundere și multă cunoștință de omeni. Pentru-că omenii sunt așa de șireți, că sciu a-și ascunde foarte bine slăbiciunile lor și cercă totdeauna a-ți arăta virtuțile, seu părțile cele bune ale lor, chiar și acolo, unde nu este nici umbră de acestea. De multe-ori sub chipul pretiniei te lasă, ba caută anume, ca să te cumpere, cum se dice. Odată cumpărat, apoi face cu tine ce vré; tu ești numai o marfă în mâna lui, te vinde cui vré și te dă peie ce vré; cu alte cuvinte, te joacă cum îi place.

Oare nu aușim în fiă care dîc omeni dîcînd: „l'am cumpărat dintr-o vorbă, acum sciu câte parale face”. „Acum lasă-l pe mine, că-ți-lu joc eu!” „S'a dat pe mână de om” ș. a. Tote acestea arată istețimea celui ce le dice, și slăbiciunea celui ce se lasă a fi astfel cumpărat. Edreptu, că cei dintăiu de multe-ori se înșelă în marfa cumpărată; alte-ori cumpără pielea vulpii, care este încă liberă, în pădure. Decî pentru a face astfel de cumpărări, trebuie să fiă mari negustori, ca să nu se înșele.

Alții atăta sunt de egoiști, iubitori de sine, atăta țin la ei, că îndată ce te ar lua gura pe dinainte să le dîci vre-o vorbă mai legănată, le sare țandăra. se facu foc și pară și te iau la răfuellă. De regulă ei nu cred în nimic, nu aduc nimic, nici un folos, trăiesc numai pentru ei, ca nisce parasiți, jivini pe

trupul societății omenesci. Pretinția lor ține numai, până le vei scii gîdili deșertăciunile și ambițiunile lor proste.

Alții voiesc a trece între omeni de nisce bărbați savanți, adecă cu atăta sciință și învățatură, încât rar și-ar afla părechia în lume. Inse pentru ca să se potă încredința și alți omeni despre sciința și învățatura lor, trebuie să-și arate, că ce scie; der, cum o să seceri, unde n'ai sēmănat, cum o să arăți altora ceea ce n'ai! De aceea astfel de învățați își iau scăparea la alte mijloce. Se fac tare scumpi la vorbă. Cu două trei cuvinte ai gătut vorba cu ei. Decă îl apuci pe vre-unul cu ceva, îl dai, cum se dice, de gol, el cu câte-va vorbe grele te face nepricepător și prost, er la alții de tēpa lui te încondeiază așa, cum numai astfel de „învățați” sciu a face.

Mulți dintre aceștia voiesc a-ți dovedi multă sciință, ce s'ar afla în capul lor, prin nisce hărburî de sticlă încadrate cu meșug în rame de argint seu de aur. Aceste hărburî le pōrtă de regulă pe nasu dinaintea ochilor, ca să fiă mai cu fărfoiu, decât alți omeni; să-și ascundă ochii, spre a nu-i da de gol cumva celor ce sciu a judeca pe omeni din privirile ochilor, și în urmă ca să dea dovadă, că și-au slăbit ochii prin multă străduință după sciință și învățatură, ca și omenii în adevăr de sciință, cu lumina ochilor slăbită de studiu. Numai necoc, că omenii sunt cu mult mai șireți și sciu deosebi adevărul de minciună; sciu ei bine cui sunt acele hărburî de lipă și cui nu.

Sunt alții, cari își sunt în adevăr prietini dela rōtă și nu poți să te indiesci de loc în prietinia lor, inse, durere, că aceea ține numai până atunci, până când ești fericit, după cum diceau cei vechi: „Până când vei fi fericit, vei numera mulți prietini”. Inse prin multele pățanii dînice în vietă, omenii au întorsu fōia și au dîs: „Aurul în foc se lămuresce, și prietinul la nevoie se cunose”.

Și numai puțin omeni sunt omeni adeverați în totă puterea cuvintului. Numai puțin omeni sunt și omeni sinceri, omeni de inimă, omeni, cari umblă deschiși în lume, cari lucră fără preget, din îndemn curat și cu cuget curat pentru binele și fericirea altora. Aceștia numai au povara cea grea a înaintării nēmurilor pe pământ. Ceilalți merg în urma lor criticându, batjocurindu, clevetindu și punendu bețe în rōtele carului înaintării, de

aceea elu nici nu pōte să mergă oblu pe drum, ci numai făcendu felurite cotituri, pe unde pōte scăpa de pedecile coloru rēi, de cursele demonilor. De s'a întemplat, ca la carul înaintării să ajungă a-lu conduce nisce omeni rēi, te pomenesi că ți-lu rēstōrnă, te opresce în drum, te întărdiează, ba te aruncă înderēt cu vecuri. Istoria progresului în lume e plină de dovedî de felul acesta.

Firea tuturor soiurilor de omeni mai sus arătați se pōte mai ușor cunose din lucruri bogate; fiți numai fiă-care cu luare aminte la ele, și multu folos vē va aduce, eră mie imi veți da dreptate.

Să fim totdeuna sinceri și nefățarnici în tote lucrările, fiă ele cât de mari, seu cât de mici; să iubim adevărul și să fugim de minciună. Lăpădănd minciuna, pisma și ura, să ne unim puterile nōstre mică la părere, der mari împreunate la un loc. Prin unire și dragoste lucrurile mici se fac mari.

Incheiu cu cuvintele apostolului Pavel: „Cu vrednicia să umblați după chemarea cu care sunteți chemați!”

Brașov, 8 Aprilie 1894.

I. Dariu.

HIGIENA

Danșul în raport cu igiena.

Din punctul de vedere alu igienei, danșul a fost foarte stimat de cei vechi; elu a meritat și merită această onore, pentru-că constituie un exercițiu general al corpului, fiindu în același timp, prin legăturile lui cu sentimentele sociale naționale etc., și foarte plăcut.

La cei moderni, din nenorocire dansul este pus în condiții, cari îl face să fiă și vătămător și pōte mai mult vătămător, de câtu folositor.

Alt-fel condițiunile acelea, cari au făcut ca danșul să degenereze, nu se vedu decât la danșul, ce se numesce balu, petrecerea cu danș a clasei ridicata din societate.

Danșul țeranilor, hora lor, jocul lor de sērbătore și de nuntă își păstrează condițiunile, cari facu din danș un adevărat exercițiu corporal plăcut, pentru-că se face în aer liber.

Danșul din balu, din contră, se face în cele mai vătămătoare condiții.

Intr'un spațiu strinsu, în raport cu danșitorii și celelalte persoane, la un timp când corpul își reclamă repausul, în care totă natura găsesce în odihnă, danșul din balu

găciuni, stetea ingenunchiat în fața unui altar. Veturia cu cei doi însoțitori ai săi se apropiară în pași lini și, fără de-a fi conturbat pe cei din jurul lor, își plecară și ei genunchii și începură a se ruga.

Veturia era atăt de mișcată de aceste lucruri, încât nu se putu reține, de-a nu isbucni într'un plâns amar. În momentele acestea își reamintea fericitele zile petrecute în casa părintescă, își aducea aminte de tristele momente ale despărțirii de tatăl seu și așa stetea cufundată într'o lume de gândiri.

Când rugăciunile erau pe sfârșite, Veturia simți înderētul seu nisce pași, ce se apropiau de ea. Fata își întorse capul și se uită, der abia aruncă o singură privire și din peptul ei isbucni un țipet puternic.

Era bătrânul ei tată Adrianu. Fericirea tatălui și a ficei sale nu se pōte descrie. Veturia nu scia, decât să plângă de bucurie. Cu brațele încleștate pe după gâtul tatălui seu stēt mai multe minute, până când din drēpta bătrânului Adrianu

se auș un glas, ce Veturiei îi părea bine cunoscut.

— Scumpa mea Veturiă! îi dîse streinul.

— Ah, Pompeiu! esclamă atunci fata surprinsă.

Tinerii se priviau atăt de duiosi, încât din ochii lor se vedea focul iubirii celei mari, ce lega inimele acestor tineri. Adrianu înțelese acesta, luă mâna drēptă a tinerilor, le încrușiă peste olaltă și dându-le binecuvēntarea dîse: „Fiiloru, voi sunteți născuți unul pentru altul. Dumneșeu să binecuvinte unirea voastră!”

Vorbele sunt prea slabe pentru de a descrie fericirea, ce cuprinse în aceste momente tote inimele poporului de față.

Și acestu popor nu era altul, decâtu poporul aflat în biserica lui Adrianu, pe care, cum scim, curajiosul ostașu Pompeiu îl scăpase din ghiarele sigure ale morții și împreună cu elu eși din curtea împăreșcă, căutându-și adăpost în aceste catacombe.

gm.

Băiatul și scaldătorea Dinelor.

Ci-că a fost odată, pe vremea de demult, un împărat mare.... mare.... Și ci-că estu împăratu avea un fiu, căruia, câtă a fost elu 'n vietă, îi dicea mereu: „Feresce-te de-a te scaldă 'n lacul de lângă fântăna Dinelor, adecă în Scaldătorea Dinelor, căci cine se duce acolo, rēu pășese, fiule!”

Cătă a trăit tată-seu, băiatul nu s'a dus de loc la Scaldătorea Dinelor.

Cându Impăratul era pe patul morții, chemă pe fiu-seu și-lu sfătui: cum să trăsesc în lume, cum să domnesc, cum să se pōrte cu supușii săi, și în fine îi aduse aminte de Lacul Dinelor, dîcîndu-i: Nu te duce fiule, nu te duce, ascultă sfaturile mele. Feresce-te de acelu loc și să nici nu-lu veți în ochi!”

Fiu-seu îi făgădui-se, că nu se va duce. Der abia muri împăratul și băiatul plecă foarte curios la Scaldătorea Dinelor.

Aci se scaldă bine, apoi eși pe ierba verde de pe malul lacului și acolo îl cu-

prinse un somn dulce. În visu 'i-se arătă Dumneșeu, care-i dîse: „Rēu ai făcut, că n'ai ascultat sfaturile tată-lui tēu! Rēu ai făcut, că ai venit aci!”

Cându se deșteptă era nebun.... De-odată încep a alerga peste câmpii, sfășindu-și hainele, și fără de-a mânca ceva, elu fugea neincetat peste dealuri și câmpii. Sēm fiă cu iertăciune, dragă cetitorule, der am uitat să-ți spun, că estu băiatu mai avea patru surori, cari erau maritate după alți împărați și orai. Băiatul nu scia unde sunt surorile lui. Mergându elu nebun cu hainele sfășiate, ajunge la o soră a lui. Acesta l'a cunoscut numai decât, l'a îmbrăcat cu alte haine, i-a dat măn-care și i-a dîs să rămăe la ea.

Elu n'a vrut, ci după vre-o 2—3 zile a plecatu erăși. A luat'o la fugă peste câmpuri, dealuri, munți, văi, rupându-și hainele din nou, nemăncându seu bēndu ceva. Mergându elu ast-fel a ajuns la a doua soră a lui. Acesta cum l'a vedut, l'a cunoscut și a început a plânge, când a vedut, că e nebun. L'a îmbrăcat cu alte haine fiind-că ale lui erau sfășiate și i-a dat de

ridică praful și microbii din toate crepăturile, formându nori în atmosfera în care respiră atâtea piepturi cu căldura, ce se desvoltă în această animată mișcare.

Respirația tuturor, bătaia inimii tuturor din bală, sunt foarte dese, nu numai din cauza mișcării, dar mai ales din aceea, că aerul salinelor este încărcat de produse de ardere din atâtea lumini și din atâtea respirații și sărăcitură de oxigenul dător de viață, omului și tuturor animalelor.

Dér bufetului și supeului (mâncarea despre ei) câtă sunt de nepotrivite!

Cei din bală mănâncă atunci, când trebuie să se odihnescă, mănâncă în picioare, în câte-va minute, mănâncă lucruri indigeste, nehrănitore și escitante.

Prin atâtea emoțiuni, prin respirare în așa atmosferă alterată, prin mâncare de atâtea substanțe excitante, prin mirosul atător parfumuri, ostenește sistemul nervos întreg, îl slăbește și prin acestea îl face foarte escitabil.

La atâtea cauze de slăbiciune a sistemului nervos se mai adaugă emoțiunile născute din concurența sexurilor, cari recurg la felul de felul de mode și aparențe de frumusețe.

Dintre sexuri acela, care se espune mai mult a se îmbolnăvi în bală, este cel feminin, căci el se pune în condiții mai neigienice, prin felul îmbrăcatului mai ales.

Condițiunile neigienice ale balului trebuie a se evita de toți oamenii, cu atât mai mult de cei bolnavi.

Dintre persoanele suferinde, acelea, cari se espun foarte mult, mergându la bală, sunt cele ce suferă de piept, de inimă și femeile în epoca menstruală, precum și acelea ce au un sistem nervos slăbit; cum sunt istericii în general.

Când balul se face în atâtea condițiuni neigienice noaptea, unde este răul de a i-se schimba timpul?

*

Ingrijirea gurei și a dinților.

Nu este lucru mai neplăcut ca atunci, când unuia său altuia dintre membrii societății, în care ne aflăm, îi mirsă gura. De multe ori te întelnesci cu o persoană plăcută, care după înfățișarea sa esteriă îți inspiră simpatia și te atrage, când însă te apropi de ea, mirosul neplăcut al gurei sale te alungă și te face să-ți perși toate inchipuirile frumoase,

ce ți-le-ai făcut despre acea persoană. Nici nu este cu putință, ca o asemenea persoană să potă fi atrăgătoare. Mirosul gurei se nasce numai din neingrijirea gurei și a dinților, ér despre o persoană, care nu scie să-și țină curată nici chiar gura și dinții ei, pot fi siguri, că nici în alte privințe nu este iubitor de curățenie și ordine.

Dér asta încă n'ar fi tocmai așa mult. Neingrijirea gurei și a dinților însă are urmări triste și din punctul de vedere al sănătății și acesta este apoi capul lucrului. Este un proverb bătrănesc care dice, că *cei mai mulți oameni cu dinții lor își sapă mormântul.* Acest proverb își are înțelesul său foarte adevărat. Cu cât cineva își ține gura în mai mare necurătenie, cu atât capătă mai curând durere de dinți și de măsele. Cine însă suferă de această durere, nu poate zdrobi bucatele și nu le poate ține destul timp în gură pentru ca să se moie în lăcidul de acolo, ci așa uscate și în bucăți mari le dă drumul pe gât în jos. Urmarea este, că de-o parte gâtul se încordă prea tare și adese ori se chiar bolnăvesce, ér de altă parte stomacul se îngreună peste măsură, nu poate mistui bucatele și se strică; de aici până la mormânt nu mai este decât un pas.

Etă unde duce neingrijirea gurei și a dinților! Lucrările mistuirii se încep în gură. Balele din gură au însușirea aceea, că fac să se potă mistui mai ușor bucatele în stomac. Celor bolnavi de stomac nu le este ertat așa-déră nici odată să înghițe mâncările, înainte de a-le fi îmbucătățit și muiat bine în gură.

Este așa déră o cerință nu numai pentru podoba noastră trupescă, ci chiar pentru sănătate și viață, ca gura și dinții noștri să ingrijim a i ave pururea curăț. Pe suprafața limbii și printre dinți se formază mulțime de bureți mărunți ca praful, dér foarte stricăcioși. Dacă nu curățim bine gura, bureții aceștia intră în stomac, unde pricinuesc mai stricăciuni, ba ușor se poate întâmpla să pricinuesc de-a dreptul boala de stomac. Chiar și gura se bolnăvesce dela o vreme, oăci necurătenia dă nascere la mai multe boale, precum: aprindere de gură, curgere de bale, durere de obraji și altele.

Pentru toate aceste boale, medicamentul cel dintâi este ținerea curată a gurei. În casul mai grele însă e bine să cerem ajutorul doctorului și să nu amânăm, căci diu amănuntele acestea se nasc boalele cele mari.

Dinții îi vom ține curăț, dacă în fiă-care îi vom spăla de mai multe ori cu apă curată cam caldă, căci și-i vom freca cu o peria de dinți, care însă se nu fiă prea aspră. Nu toți scie însă întrebunța nici peria după cum se cuvine, căci nu ajunge a freca dinții dela dreapta spre stânga și dela stânga spre dreapta, ci dinții deasupra trebuie frecați cu peria de sus în jos, ér cei de desupt de jos în sus, ca ast-feliu peria să potă intra bine printre dinți, scoțându de acolo rămășițele de mâncare și alte asemenea.

De multe ori e delipsă și o desinfectare a gurei și a dinților, spre care scop se găsesc mai multe prafuri și mai cu seamă ape de dinți. Trebuie însă să fim cu mare luare aminte la cumpărarea acestora și să nu ne uităm numai după anunțurile de prin țiare, ci să cerem sfatul unor oameni pățiți și cu cunoștințe în ast-fel de treburi. Regula principală pentru păzirea sănătății gurei și a dinților este, ca să nu mâncăm și să nu bem mâncări ori beuturi prea calde, mai ales una după alta. Mâncările se le zdrobim bine în gură, ér gura se o spălăm, dacă se poate, chiar după fiă-care mâncare. Petra, ce se formază pe dinți, din când în când se o curățim.

Ingrijirea gurei are aceea urmare, că balele, cari servesc pentru uzurarea mistuirii, sunt sănătoșe gura nu dă miros greu și mâncarea ne pare mai gustosă. Glasul în vorbire va fi mai curat și gura va deveni păzitoare sănătății stomacului.

Despre legumi.

de I. Georgescu.

Cum se prăsește cépa?

— De unde aveți cepe așa mari, d-le învătător?

— Noi le-am prăsit în grădina școlii, bade Tomo!

— Te rog să-mi spui și mie, cum le-ai prăsit D-Ta, să cerc și eu, că la noi în grădină se fac totu numai câtă alunele de mari.

— Eu totu-déuna gunoesc și sapu tabla, séu ogorul, cum diceți D-Vostré, de legumi de toamna, ca să degere și să se îmbunătătesc pământul peste iarnă. Primăvera apoi după-ce s'a sbicit bine pământul, cam la începutul lui Aprilie, lasu să se sape tabla de a doua oră; apoi mă apucă cu școlarii și școlărițele mai mari, de facerea straturilor, cari nu le fac mai late și mai înguste, ca de unu metru.

După ce am făcut straturile, punu două trei școlărițe mai marișore și le arétu cum se sémene, séminta. Când și acesta s'a isprăvit, punu să aducă pământ mărunt

din altu strat și să se acopere séminta ca de unu degetu bun cu pământ; nu greblez cu grebla, cum fac unii, căci prin aceea numai imprăsciem séminta.

După ce am acoperit séminta cu pământ, punu pe stratur nisce pași de pae, pe cari, ca să nu le potă ricăi gănele, punu câte unu lemn mai gros. Când a răsărit séminta, mă apucă și iau paiele de pe stratur.

Ca să răsăre séminta mai curând, o muim în apă, séu lapte calduț, de séra până dimineța, apoi o punem legată într'o sdranță aprópe de cuptoriu la căldură, până încoltesce, și numai după aceea o sémănam.

Așa lasu straturile cu cépa bade Tomo! până ce cresc și se fac mari. Când vedu, că le umple buruenile, oprescu după școlă școlărițele cele mai mari, ca să le plivescă, ér când e secetă, ca să le ude.

— Și pe ce vreme udați D-Vostré legumile, d-le învătătoriu! să fiă bine a întreba?

— Legumile, bade Tomo! se udă primăvera la améști, pe véră se udă séra, ér toamna se udă dimineța.

Când au crescut cepele sémenate în foi, ca de o palmă bună dela pământ, punu școlărițele mai mari să le smulgă, să le rezeze rădăcinile firóșe și apoi să le implante séu răsădesc în alte stratur, totu cam de o palmă bună una de alta, ca să le potă săpa la timp.

Răsădirea cepei se face, bade Tomo! cam la începutul lui Iunie. La sfârșitul lui Iuliu, punu să se calce foile, séu le acoperu cu pământ, ca să se facă cepele mai mari în pământ.

Cepe mari se mai potă prăsi, bade Tomo! și din cepele mărunte, ce se scotu toamna din pământ și se răsădesc primăvera.

Cepele conțin mai multu zahăr, ca celelalte legume, de aceea le mănâncă oamenii cu atâtea plăcere, și le bag în mâncări.

După crumpene și vérză, cepele sunt cele mai de trebuință legumi în casa omului, bade Tomo! de aceea ar trebui, ca ele să nu lipsesc din nici o grădină.

— Bine diceți, d-le învătătoriu! dér eu am văcut în destule grădini, în locu de legumi, buruene.

— Incetulu cu incetulu, bade Tomo! vom ajunge să nu mai vedem burueni prin grădinile oamenilor noștri, ér legumile se le cumpere pe bani, căci veți D-Ta, de aceea mai punem școlarii și școlărițele mai marișori la lucru în grădina școlii, să învețe, că când voru fi mari să scie prăsi și ei legumi în grădinile lor.

POVEȚE.

Curățirea unsorei de porc rince-de. Unsorea de porc rince-de, se curăț, dacă mestecăm unsorea cu a patra parte din greutatea ei, de

mâncare, l'a ingrijit de tote și i-a disu să rămână la ea. Elu n'a voit, ci a plecatu érași peste câmpuri, mergându încotro vedea cu ochi. A ajunsu érași la a treia soră, care ca și celelalte l'au îmbrăcatu din nou i-a datu mâncare și l'a ingrijit bine. De aci după vre-o două zile a plecatu érași.

Mergendu peste câmpuri, văi și dealuri, a ajunsu pe unu munte. Era nopte și în jurul lui nu vedea nimic. Audia într'o parte a muntelui din fundul prăpăstiilor mugetul leilor, tigrilor, urșilor, lupilor și a diferitelor animale sălbatice. Aceste urlete îl îngroziră atât de multu, încatu îl deșteptară, adică elu veni în mințile lui, ca înainte, se făcu dér om cu minte.

Elu se uita în tote părțile dor s'a vedea unde-va séu încotro-va vre-o lumină. În adevér, de-odată elu vede într'o depărtare foarte mare o mică lumină. Se hotări să mērgă la ea. Se dete jos de pe munte și apucă într'acolo. După multu timp și umbletu ajunsu în fine la densa.

Era unu focu mare lângă care

ședea unu moș bătrân... bătrân, încatu genele i ajungea la brău și le da la o parte cu nisce cărji, ca să potă vedea. Când aud, că băiatul se apropiă, moșul își dete cu cărjile genele la o parte, ca să îl veda, și-i dise:

— Dér ce cauți pe aicea, căci picioru pământeanu n'a călcatu aceste locuri?

— Uite, bătrânule, sunt unu bietu nenorocitu, care am nemeritu aicea, și cautu să mă bagu unde-va slugă.

— Dér de unde ești, și ce cauți aicea; cine ești?

Băiatul i spuse atunci cine e, alu cui e, ce i-s'a întâmplat și cum a ajunsu acolo.

Moșul i spuse și elu, că e moraru, și macină făină unei împărătese, dela care în fiă-care îi vinu nisce vultur cu saci. Elu le umple sacii și vulturii plecă cu făina.

— Dacă vrei, dise elu, bagă-te la mine slugă, și vei încarca saci cu făină,

când vinu vulturii, dacă mi vei da câtu vei putea ajutoru.

— Bine, rămân la D-ta la moră și voi face ce-mi vei dice.

A rămasu băiatul cu moșul la moră. În totă ziua veniau vulturii cu saci în spinare, pe cari elu îi umplea cu făină, éra moșul măcina totă ziua.

A trecut o lună, două, noué, de când venise băiatul. Lui începu-se să i-se urés-la moră totă ziua în făină. Dacă vedu elu, se hotări, fără să scie moșul, să plece. Și când voru veni vulturii cu sacii, elu se le umple toți sacii, afară de unul în care va intra elu. Vulturii voru lua sacii și-lu voru duce la împărăția unde duc ei făina.

A doua zi, când veniră vulturii elu le umplu sacii și într'unu se bagă elu. Vulturii plecară cu sacii cu făină și cu băiatul. Împărătesa, la care ei duceau făină, era chiar a patra soră a băiatului, pe care elu nu o scia.

Moșul vedu, că băiatul dispăruse de odată. Credu, că a plecatu în pădure și l'au mâncatu animalele sălbatice.

Când ajunseră vulturii cu sacii acasă, slugile îi deslegară. De-odată dădură peste băiatu într'unu sac. Ilu i-au și-lu ducă la împărătesa. Ea cum l'a văcutu, numai decât a început a plange de bucurie, că vede pe fratele séu. Băiatul nu o cunoscea. Ea i spuse, că e a patra soră a lui. Apoi îl întrebă cum a ajunsu acolo. Elu îi povesti totul dela început și până în momentul când plecase dela moraru.

Soru-sa l'a luat, i-a datu de mâncare, l'a îmbrăcatu bine și după aceea a scrisu la împărăția lui, că e acolo. Apoi scrisu la celelalte surori, că fratele lor s'a găsit.

După ce ședă mai multu timp acolo, băiatul plecă la împărăția lui, unde îl așteptau boerii. Acolo elu dete o masă mare și frumósă și domni în pace, și pote și achi trăsese, de n'o fi muritu.

Romulus.

cărbunii de lemn pulverizați. După aceea o toamnă o jumătate de oră și o strecurăm printr-un flanel.

MULTE ȘI DE TOATE.

Pățania a doi prinți.

Diarului „Neue Freie Presse“, din Viena, i-se trimetă din Roma două istorioare nostime ale căror eroi sunt doi prinți germani.

Etă despre ce e vorba:

Pe când se aștepta la Florența sosirea reginei Victoria a Angliei, mai mulți demnitari și diariști s'au dus la gară pentru întâmpinarea ei.

Intre aceștia se afla și un domn foarte simplu îmbrăcat. Lumea credea, că-i vre-unul gazetar. El însuși în loc să stea lângă diariști, a început să dea cu câteale în dreapta și în stânga și să se vire între funcționarii înalți, cari începuseră să se uite urît la el și să strîmbe din nas.

Șeful stației observă acesta și venind repede la individul necunoscut, îi duse aspru:

— Te rog, domnule, nu te înghesui așa. Retrage-te mai la o parte. O să vezi și de acolo destul de bine!

— Nu te supăra, domnule șef, — mă retrag, — fii răspunsul scurt al individului.

Care nu-și potoe închipui înmărmurirea și rușinea demnitarilor, când la sosirea trenului, Regina Victoria, scoborîndu-se din tren și uitându-se peste mulțime, se duse drept la omul necunoscut și întinzându-i mâna îi duse zîmbind:

— Ah! ești aici? Ce frumos este din partea ta, că ești aici!

Apoi îl recomandă la toți domnii de față. El nu era alt-cine-va, decât ducele de Saxa-Meiningen, despre prezența căruia în Florența nu știa nimenea nimic.

El venise incognito.

Mai interesantă e istorioara arestării principelui de Baden.

Când s'a început „Garden-party“ în Quirinal, principele se plictisise de prea multă așteptare până să vie suveranii. El s'a dat jos și a mers la palat. Portarul l'a oprit în loc și nu l'a lăsat să intre. Principele, care nu știa italianese, îi spuse câte-va vorbe în limba germană, pe care însă nu o pricepea portarul, și plecă mai departe.

Purtarea asta ațîță bănuiala portarului. La un semn al acestuia doi carabinieri punu mâna pe principe și-l ducu la comisar; acesta ordonă să fie dus la prefectură. În acel moment un om recunoscut pe principe și desluși pe comisar.

Peste 10 minute portarul și carabinieri, fură chemați la regele. Ei tremurau de frică și se temeau nu numai că-și vor pierde slujba, dar vor fi și pedepsiți.

Care nu le fu bucuria lor, când vedură că regele îi întâmpină surizîndu-și și lăudă pentru zelul lor.

În aceeași zi prințul arestat l'a făcut cadou o sumă mărișoară de bani.

*

Intrebări englezești.

Un diar englez a deschis un concurs și s'a adresat cititorilor săi spre a trimite mai multe întrebări.

Premiul, ce se ofera, era de 2000 de lei și trebuia să fie doi câștigători, unul care să pue întrebarea cea mai grea și nostimă, și altul care să găsescă răspunsul cel mai potrivit la această întrebare.

Etă câte-va din întrebările, ce a primită confratele nostru din Londra:

— Care e numele celui mai vechiu locuitor din Peking?

— Câți șoreci sunt în Londra?

— Ce înrudire există între Gladstone, Cain și Abel?

— Cum chiema pe spălătorăsa lui Ponțiu Pilat?

— Ce se făcu cu acele aruncate în totă lumea?

— De câte ori l'a durut măsua pe Iuliu Cesar?

La aceste întrebări n'a putut răs-

punde nimeni, după cum e ușor de înțeles.

Pățania a doi Săci.

Doi Săci, s'au dus la Viena ca să depue o plângere la împărat. Până să capete audiență la curte, ei au pornit în plimbare pe străzile Vienei și mirându-se cu gura căscată de lucrurile frumoase, ce le vedeau ochii, s'au perdut unul de altul, prin mulțimea de omeni, ce furnicau în sus și în jos pe străzi. Ei au apucat fără să bage de seamă, pe două uliți deosebite.

Intr'unu târziu unul din ei, vedîndu că s'a perdut de cel-altu, se opri într'un colț de uliță, și începu a țipa cătîi lua gura:

— Hei, Ianoș, hei... așa de tare încât să cutremurau ferestrele dela casele din apropiere. Bietul Ianoș se vede, că uitase, că se află în Viena și se crede totu printre brazi din munții săi.

N'apucă însă bine să își închiadă gura și un gardist, l'u arestă, l'u sui într'o birjă și l'u transportă în grabă la prefectura poliției.

În timpul acesta totu așa o păți și Ianoș. El strigă și mai grozav dintr'unu altu colț de uliță:

— Hei, Pișta, hei...

Fu îndată arestat și dus și el la poliție. Aci întâlnindu-se, Ianoș grăi lui Pișta cu mirare:

— Mei Pișta, da alu dracului este nēmțulu, ne-a sciut el aduna la o laltă, măi...

Calendarul săptămânii.

APRIL. are 30 zile. PRIER.

Table with 3 columns: Dilele, Calend. Iul. v., Calend. Gregor. Rows include Floril, S. mar. Antipa, C. par. mar. Vas., S. m. Artim'n, S. p. Mart. Rom., S. Aristarch Paol., C. Simeon p. Ac.

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 18 Aprilie n. 1894.

Table with 4 columns: Sămînțe, Calitatea per Hect, Prețul per 100 chilgr. Includes Grâu Bănățesc, Grâu dela lisa, Grâu de Pesta, Grâu de Alba-regala, Grâu de Bácska, Grâu ung. de nordă.

Table with 4 columns: Sămînțe vechi ori nouă, soiul, Calitatea per Hect, Prețul per 100 chilgr. Includes Săcară, Orz, Orz de bere, Ovésă, Cucuruz, Cucuruz altă soi, Hirică.

Table with 4 columns: Productediv., Soiul, Cursul dela până. Includes Sem. de trif. ungar. francesă, Oleu de rap. rafinat dupla, Uns. de porc dela Pesta dela țera svântată afumată, Slănină, Său, Prune din Bosnia în bui din Serbia în sac slavon nou bânățesc, Liotar, Nuc din Ungaria unguresci sərbesci brută, Miere gabină strecurată de Rosenau brută, Ceară Drojdițe de spirt.

Tergul de rimători din Steinbruch.

La 16 Aprilie n. 1894

Starea rimătorilor a fost de 164,091 capete, la 17 Aprilie au intrat 3848 capete și au eșit 1665 rămânînd la 18 Aprilie un număr de 166274 capete.

Se notéză marfa: unгурescă veche grea dela 46. — cr. până la 47. — cr. marfa unгурescă tineră grea dela 48. — cr. până la 49 cr., de mijlocu de a 4849 cr. până la — cr. ușora dela 4749 cr. până la — cr.

Marfa țărănescă grea dela 46 până la 47 — cr. de mijlocu dela 46 — cr. până la 47. — cr. ușora dela 47 — cr. până la 48 — cr.

Marfa de România grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușora dela — cr. până la — cr. transito dtto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr.

Cursul losurilor private

din 18 Aprilie 1894

Table with 3 columns: Locul, Imp., Valoarea. Includes Basilica, Creditu, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunare, Insbruck, Krakau, Laibach, Buda, Palfy, Crucea roșie austr., Rudolf, Salin, Salzburg, St. Genois, Stamboul, Trietime 4 1/2 100 m. c., Waldstein, Windischgrätz, Sərbesci 3 1/2, Banca h. unğ. 4 1/2.

Prețurile cerealelor din piața Brașov

Din 20 Aprilie st. n. 1894

Table with 3 columns: Măsură sau greutatea, Calitatea, Valoarea aur. triac. Includes 1 H. - L., Grâu, Grâu mestecat, Săcară, Orz, Ovésă, Cucuruz, Malai, Mazere, Fasole, Sămînță de in, Sămînță de cânepă, Cartofi, Mazeriche, Carne de vită, Carne de porc, Carne de berbec, Său de vită prăspăt, Său de vită topit.

Cursul pieței Brașov.

Din 20 April 1894.

Table with 4 columns: Banca, Cump., Vënd., Valoarea. Includes Banonote rom., Argint român., Napoleon-d'ori, Galbeni, Ruble rusesci, Mărci germane, Lire turcesci, Seris. fonc. Albina 5%.

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 April 1894.

Table with 2 columns: Instrumente, Valoarea. Includes Renta ung. de aur, Renta de corone ung., Impr. cail. fer. ung. in aur, Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. euis., Bonuri rurale ungare, Bonuri rurale croate-slavone, Imprum. ung. cu premii, Losuri pentru reg. Tisei și Segedin., Nap. leodor, Mărci imp. ger., London (lire sterlinge), Rente de corone austr.

Bursa din București

din 18 Aprilie n. 1894.

Table with 3 columns: Valori, Valoarea, Valoarea. Includes Renta română perpetuă 1876, Renta română amortisabilă, Renta rom. (rurale convertite), Oblig. de stat C. F. Române, Imprumutul Openheim 1886, Imprumutul Oraș. București, Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20, Credit fonciar rural, Credit Fonc. Urb. din București, Credit Fonc. Urban din Iași, Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300, Banca Națion. ult. div. 84.45, Dacia-România ult. div. 85 lei, Naționala de asig. ult. div. 36 lei, Banca Rom. ult. div. fr. 12., Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l., Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30, Soc. Rom. de Hartie ult. div. 100, Soc. de Reas. ult. div. 16 l. aur, Societ. de Constr. ult. div., Societ. de Hartie ult. div., Banca Națion. a României, Scompt., Avansuri pe efecte, Avansuri pe Lingouri.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

VESTITE în lume sunt

INELELE mele GOLDIN

car costă fl. 1.50 câte unul.

Aceste inele sunt ca de aur, nu le pot distinge nici omenii de specialitate, fason modern, elegant și fin. Inelele Goldin sunt foarte durabile, pot garanta în scris, că vor păstra luciul aurului 5 ani.

Inelul Goldin, cavaleriu fl. 1.50 Inelul Goldin, Marquis, cu topas e aur imitat.

Inel Goldin, de peolit, fl. 1.5 Inelul Goldin, cu imitație de turcoasă.

Inele de logodnă, à fl. 2.20 er Măsura se se ia cu o fâșă de hartie, trimțindu-o cu rambursă postală la singurulu

Depou: ALFRED FISCHER, 1-6 VIENA, Adlegasse Nr. 12.

Advertisement for Alfred Fischer watches. Features a pocket watch image and text: '1.6 1.6 SENSAȚIE facu orolagele de busunar Original Goldin remontoir, de Genf acuma inventat. Aceste orolage lu-crate admirabilu de elegantu, nu se pot do-sebi nici de specialiști, de cele de aur curat. Capacurile forte frumoșă oiselate, nu-și perdă fasonul și pentru mersu regulat se garan-tează în scris pe terminu de 3 ani. Prețulu unui orologi 6 fl. Lanțuri de Goldin cu carabinu de sigu-ranță, fason sportu mărou sėu panteră cu 1 fl. 50 cr. Se dă la fia-care orologia unu tocu gratis. Aceste orolage d-ja suntu introduse la cei mai mulți amployai ai căilor ferate austro-ungare. Se potu pro-ura exclusivă prin depoulu centralu: 420,1-6. ALFRED FISCHER, Vienna i Adlegasse 12.'

Cheque-Conto
la postă
Nr. 505.

INSTITUTUL DE CREDIT
ȘI DE ECONOMII
„ALBINA“
FILIALA BRAȘOVŪ,

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară.

Recomandăm P. T. public pentru plasare de capitale

Scrisurile fonciare de 5%,

ale **„Albinei“** inst. de cred. și econ. în Sibiiu.

Acelea sunt emise în bucăți à fl. 1000 și fl. 500 și se fructifică cu **netto 5% fără nici un scădemēt.**

Cuponii de interese se răscumpără la jumătate de an la 1 Ianuarie și 1 Iulie la casele institutului din Sibiiu și Brașov și la „Pester ung. Commercial-Bank“ în Budapesta fără nici un scădemēt și liber de ori ce proviziune.

Pentru fructificarea punctuală și răscumpărarea scrisurilor fonciare garantează:

- Ipotecile**, care în sensul legii pentru scrisuri fonciare din anul 1876 sunt menite exclusiv pentru coperirea detentorilor de scrisuri fonciare și asecurate prin întabulare în cărțile funduare în favorul a celor, asupra cărora se emit scrisuri fonciare până la maximum $\frac{1}{3}$ a valorii de prețuire, ceea ce se confirmă prin controla Comitetului de supraveghere pe lângă care scris fonciar emis.
- Scrisurile fonciars ofer deci o siguranță mai mare ca și pupilară.
- Fondul de garanție de fl. 200,000** special al scrisurilor fonciare, preșertu de legea amintită pentru mai mare siguranță a detentorilor de scrisuri fonciare, care fond e detașat din capitalul de acțiuni al institutului.
- Totă** cealaltă avere a institutului inclusive fondul de rezervă.

Scrisurile fonciare de 5% ale **„ALBINEI“** atât cu privire la siguranța lor absolută, cât și ca una din chârțiile indigene cele mai fructifere se recomandă deci de sine pentru plasarea de capitale, de bani pupulari, fonduri publice și private etc. și le vindem pe cât ajunge proviziunea lor în cursul de marfă al bursei din Budapesta.

Ia cumpărarea unei cantități mai mari le oferim în cursul mijlociu.

„ALBINA“
institut de credit și de economii
FILIALA BRAȘOV.

59—*

5. Verfälschte schwarze Seide. Man verbrenne ein Mästerchen des Stoffes von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide kränfelt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht specifig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kränfelt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.), **Zürich** versendet gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in die Wohnung an Private. — Briefe kosten 10 Fr. und Postkarten 5 Fr. Porto nach der Schweiz.

Prețuri fără concurență!

Avisu!

Pe sezonul de primăvară și de vară
mi-au sosit tôte
NOVITAȚILE
de vestminte de bărbați, de junii și de băieți,
pecuni și pălării, albituri, gulere, umbrele
de plôie și sôre în asortimentu
bogatu.

Rog pe On. publicu a da atențiunea binevoitoare
asortimentului meu strălucitu și bogatu.

HEINRIK SCHUL,
Brașov, Tergu-Inului Nr. 28.

6—12

Prețuri fără concurență!

Numai lână curată.

Recomandăm on. publicu pentru

Sesonul de primăvară și vară,

produsele nôstre, recunoscute ca solide,
din lână curată. STOFE de rocuri, pantaloni,
pardesiuri, stofe de uniforme esecutate din
Kamgarn și Kamgarncheviot forțe finu. Asemenea și
pleduri pentru bărbați forțe durabile și cu prețuri
ieftine.

De o numărôsă cercetare se rógă

Wilhelm Scherg & Cie.
Brașov, piața mare.

405,7—8

De multe ori premiatu.

Tirgulu Inului Nr. 28, Casa Safrano.

Am onóre a aduce la cunoscinta on. publicu că

Magasia de confecțiuni pentru dame

am redat'o Domnului Ignatz Weinberger, incepându din **20 Februarie c.**, și de aci înainte tinu unu depositu cu **firma mea proprie** care e cu multu mai mare și cu măr-furi mai fine precum cu confecțiuni indigene și din streinătate, cele mai noue și mai de gustu modele, așa încatu în tóta pri-
vința și ori și când potu satisfac pretensiile stimatiloru mei
mușterii.

Totodată am onóre a recomandă depositulu meu
pentru sezonulu

de primăveră precum și de tómnă

care contine **jaquete, gulere, fichuuri, mantale și
mantale de plôia și pravu.**

Atragu în deosebi atenția asupra vestminteloru pentru
copii și fetițe și asupra mantaleloru, pe care totdeuna le tinu
în cantitate mare și le vëndu cu **prețurile fabricel.** Co-
mande efectuesu punctualu și după măsură în rēstimpu de 3 zile.

Rugându sprijinulu on. publicu mă recomandă
cu tóta stima

N P. Goldmann,
Magasia Tirgulu Inului 28, Casa Safrano.

9—12,373

DESCHIDEREA

Locandei la LEBĂDĂ

Schelu Strada Prundului.

Am onóre a face on. publicu cunoscutu, că **am luatū
în arēndă și am deschisū** susu numita locandă cu
grădină forțe frumôsă și vedere minunată.

Voi vinde bere bună din butoi, mișmaș escel-
lentu, **măncări bune** și gustôse, arangiându o culină
deosebită.

Rogându pe on. publicu de cercetare numărôsă,

I. Konnard.

418,1—1

„VATRA“

FOAIE ILUSTRATĂ PENTRU FAMILIE
sub redacțiunea
D-lor I. SLAVICI, I. L. CARAGIALE și G. COȘBUC.

Acestă revistă ilustrată este dirigiată de unii dintre cei mai apreați scriitori români,
cu menirea de a oferi Onor. publicu cetitoru român, **cele mai bune scrieri** ale ce-
loru mai talentați scriitori români **din tôte părțile locuite de Români.**

Trebuia în sfârșit o foie, care se ocupe unu locu de cinste pe masa fie cărei familii
românești.

Nu va fi crușată nici o jertfă pentru ajungerea acestui scopu; grija de capetenie fiindă a
nu lăsa se se strengore în această revistă nimic nepotrivitu cu tradițiile nemului nostru și
ou moravurile familiei.

Cele mai bune **nuvele, romane, povestiri, poesii** etc. **originale** și **ale-
se,** voru ocupa primul locu și numai întâmplătoru în alu 2-lea rēndu traducțiunil. Tôte
insă în cea m i curată, mai alésă și mai frumôsă românească.

Artele, știința, recensuniile teatrale și musicale, **noutățile literare, evenimentele însemnate,**
partea variată și humoristică, tôte își vor avé colónele speciale rezervate în această foie, cu
competința și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată. Sfaturi bune din punctul de vedere alu educați-
nei, igieniei, îmbrăcăminti, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei
casel, voru fi trat te cu multă grijă.

Ilust ațiunile voru fi alese pe câtu e cu putință din istoria nemului nostru, copii după
tablourile artiștiloru noștril și a celoru străinil, vederi felurite din țara nôstră și de pretutin-
deși unde locuescu Români.

În aceste condițiuni se va presentă onor. publicu români foia ilustrată pentru familie
„VATRA“ CA UNU MĂRGĂRARU ALU LITERATUREI NÔSTRE NAȚIONALE, și va
apare de 2 ori pe lună, adecă 24 fascicule pe an de câte 4 côle 4º
mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețulu abonamentului pe unu anu este: pentru Austro-Ungaria: **Coróne 24,** pentru
țările Uniunei Latine **Fr. 24.** — Vēndărea cu numărulu **Coróne 1.10,** (Austro-Ungaria,
Fr. 1.10. (Țările Uniunei-Latine).

Subsemnatulu Vē rógă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești
și să i asigurați continuitatea prin binevoitorulu D-Vôstre sprijinū, abonându-Vē la ea.

Cu deosebită stimă:
C. SFETEA,
Librar-editor.—Bucuresci.

370,19—30

S E C E R E !

Unu tineru inteligent, care cunoste
ciulu de librerie — si
Unu Elevu, care s'ar aplica la
acesta bransa.
Doritorii voru adresa ofertele si
fotografia

„Librăriei școlorū”
C. SFETEA
in Bucuresti

415,3—6

S E C E R E !

Numere singurate
din „Gazeta Transilvaniei”
a 5 cr. se potu cumpăra in

**Invenția cea mai nouă
pentru BĂRBAȚI,**

caru in urma pecatelorū tineretelorū
(Onanie) seu viața escesivă s'au ener-
vatū ori suferū de puluțiune, este de
celu mai siguru efectū aparatulu de
vindecare (portativu in buzunarū) și pa-
tentatū in Austro-Ungaria și Franța,
pentru propria iutrebuintăre. Testimo-
niū dela profesori renumiți, mii de scrisori,
prin care se mulțimescū recomandă pentru
inbunțarea aparatulu.

Broșuri se trimiță contra 0 cr in mărți
postale gratis de inventatorulu și mediculu
specialistū

Dr. ALTMANN KAROLY.
399,6—26 Viena, VII/1, Mariahilferstrasse 70

librăria Nicolae Ciureu.

Vestite în tota lumea sunt hărtiile de țigară

**„LES DERNIÈRES CARTOUCHES și LOHENGRIN”
din Fabrica Braunstein Frères, Paris**

65 Boulevard Exelman 65.

Firma Braunstein Frères vinde numai produsele proprii, din fabrica
loru de hărtie in Gassicourt (S. & O.) in Francia.

Produsele acestui stabilimentū mărețū, întocmitū după principiile cele mai
moderne suntū unū triumfū alū industriei de hărtie.

Unū depositū alū fabriciei pentru vëndare de hărtie și tuburi de țigarete se află
in Wiena, I., Schottenring 25.

Hărtia noastră veritabilă franțusască prenume și tuburi de țigarete
fabricate din hărtie „Les dernières cartouches”, la care pe fiă-care car-
tonū este firma „BRAUNSTEIN FRÈRES” se vinde in toate marchetăniile, și in
tote traficele reg. ung. de tutun. 135,19—*

• Noutăți în stofe de lână! •

Cele mai noue stofe de lână Pepita n-numerate va-
rietati, latime indoita per metru 48 65. 90 cr.

detto, 120 ctm. latu per metru fl. 1.65, 1.75, 1.90, 2.80 etc.
calitate fină și bună.

Kamgarn, lână curată 120 ctm. latu per metru fl. 1.25.

Diagonalu-Kamgarn, lână curată 120 ctm. latu per
metru fl. 1.45, 1.55

Stofe-Crépe cele mai moderne, coloru elegante, lână
curată, latime indoita dela fl. 1.05 in susu.

Stofe de vară cele mai moderne, desinuri de gustū,
120 ctm. latime per metru dela fl. 1.10 in susu.

Stofe de lână curată cele mai moderne, in tote
desenurile și colorile posibile, latime indoita per metru
52 65 80, 88, cr. fl. 1.5, 1.80, 1.60, 1.75, 2.—, 2.10, 2.60,
2.80 3 — etc. etc.

Loden de Insbruck veritabilu, in tote colorile, lână
curată 120 ctm. latu per metru fl. 1.30.

Loden de Stiria, lână curată 130 ctm. latu per metru fl. 1.10

Surah; mătase curată in tote colorile per metru 78 cr.

Pepita stofe, de mătase dela fl. 1.25 in susu.

Mătăsării, forțe frumoșe vèrgate, compase din coloru splen-
dide per meter fl. 2.30.

Pongis desinate, cu cele mai noue desenuri per. metru
75 cr. fl. 1.20.

Mare asortimentū de cele mai noue stofe de haine cu ocașia conformației.

Prețuri forțe ieftine.

Depositū de mărfuri.

D. L E S S N E R

Viena, VI., Mariahilferstrasse Nr. 83.

Suteran, Partere, Meranin și etagiu primū.

Levantine, in desenurile cele mai frumoșe per metru 19,
22 26 28 30, 32 și 40 cr.

Atlasu satinu franțuzescu, forțe exquisitu per meteru
40, 58 cr.

Monsseline franțuzescu, in desinuri splendide per me-
tru 50, 55, 60 cr.

Batiste engl. à jour, per metru 35, 42, 55, 58, 65, 85,
cr. etc.

Zephir-Crépe, calitate engl. desenuri moderne, și coloru
frumoșe, se pote spăla fără a perde colorea, per metru

35, 46, 43, 52 55, 65, 70, 72, 78 cr. etc.

Stofe de modă fine din sezonū trecutū cu prețuri forțe scădute.

Soliditate recunoscută.

Pentru provincie se trimiță gratisū și franco mostre și jurnale ilustrate.

• Noutăți în stofe de spălatū! •

Celū mai renumitū, ca bunū și
sănətosū surogatū la cafea.

Se capetă in tote locurile.

Neapăratū de lipsă pentru fiă-care

Dr. Kneipp

De autorități medicale recomandatū
pentru femeii, copii și cari suferū de stomacū etc.

1/2 Kilo 25 cr. (50 filerī).

familie și consumator de cafea este

Cafeua-Malz a lui Kathreiner Kneipp

cu gustū de cafea bone.

Importantū pentru fiă-care găzdăie și mamă!

Sănătatea și bună starea materială a familiei atērnă dela
femeii și mamă. Lorū ne adresămū pentru esaminarea și introdu-
cerea Cafelei Malz Kathreiner Kneipp. Este celū mai bunū, mai na-
turalū și sănətosū surogatū la cafea. Nici o femeă se nu mai rămăe
indiferentă față cu acestă cestiune. E o însemnătate mare pentru
sănătate și economiă. Pentru prima oră se oferēză unū productū in-
digenū, ca o cafea forțe sănətosă pentru familiă. Are gustū bunū, e
forțe nutritore. Kathreiner Kneip Malz cafea ca surogatū păstrează
aroma cafelei. La inceputū s'adaugă a treia parte și după gustū și
necēsitate mai multū. Ce economie mare der față cu tote surogatele
usitate până acuma, cari suntū stricaciōșe sănătătii, neconsumabile
și numai mijlocū de a da colore. Fie-care găzdăie scie bine, că

cafeua bēută fără surogatū este curatū otravă, causēză dureri de
nervi, dispoziție de apoplexie, tremurare de mână etc. Ce bunătate
mare pentru ori și cine, că pe lângă calitățile arătate mai susū,
depărtēză efectele stricaciōșe ale cafelei. Reușita ceamare dela in-
troducerea lui este cea mai bună dovadă pentru acēsta.

Cafeua-Malz a lui Kathreiner Kneip se fabrică așa de escelentū
incātu ajunge numai a se măcina laolaltă cu cafeua și a se pre-
para ca de obicei. Pentru bolnavi, persoane slăbite, cu deosebire
pentru copii nu esistă altă hrană mai bună ca Malz-cafeua măcinată,
5 minute fērtă, scursă, cu miere (ori zaharū) indulcită, cu lapte
amestecatū și așa servită. Este lucru de consciință pentru fie-care
mamă a face încercare.

NB. Pentru a se feri de imitații la cumpărare
se se bage bine de sēmă, decă este numele

Kathreiner.

Cafeua, care s'ar vinde nepachetată, seu in pachete
imitate spre a amăgi pe cumpărator, se se respingă.

326,4—10